

Bonhai Bóh!

Cíklo 12.
20. měrza.

Lětník 8.
1898.

Serbske njedželiske lopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w Smolerjez knihicíſchcérni w Budyschinje a ſu tam doſtac̄ ſa ſchtwórlstému pſchedplatu 40 np.

Njedžela Láture.

Tej. 66, 10.

Láture, t. j. wjeſhel ſo, rěka ta njedžela po Jesaias 66, 10: Wjeſeleče ſo ſ Jerusalémom, a ſraduječe ſo nad nim wſchitzy, kotsiž jo lubujecže! Njeje to ſpodživne naſominanje w ſwiatym poſtnym čaſu? Poſtny čaſ je ſrudny čaſ; wón naſ na czerpjenje a wumrjecze naſcheho ſbóžnika poſkuſuje a dopomina. Naſche hréchi a ſloſeže a pſhestupjenja ſu jemu tw načinile. A teho dla my ſpěvac̄ mam:

Mje dyrbjesche Bóh khostac̄
Ja w heli dyrbjach woſtac̄,
Swjaſan̄ wot čerta,
Te ſwjaſki, kjudowanje
A ſhtož eže hewak ſrani,
Ssy ty wſcho czerpil moje dla!

A tola mam wjele, wjele pſchicžin, ſo ſo tež w ſwiatym poſtnym čaſu wjeſelimy. Wſchako wulku, njewurjeſkenu hnadi naſcheho wumoznika wohladamy, kotrýž ma naſ tak lubo, ſe je ſwoje žiwenje ſa naſ podal a ſwoju drohu krej ſa naſ pſchelal. Teho dla ſměmy my ſo, hdyž tež ſe ſyſhami, na jeho hórkim czerpjenju wjeſelicž; pſchetož ſ teho wſcheho ſpóſuwanym, ſo Bóh tak wjele do naſ džerži, ſo jemu njeje žel, žiwenje ſwojeho jenicžeho narodženeho ſyna ſa naſ podac̄, ſo by naſ ſe ſwojej ſmijercži ſ mož cžerta wukupil a wudobyl. Wjeſeleče ſo teho dla nad Jerusalémom, kaž ſo pſchecželniza njewjesty

ſraduje, hdyž ſlyſhi, kaſke wopory naſoženja pſchinježe, ſo by ſebi njewjestu dobył.

Nehdy jedyn Indianſki a Europiſki w Božej ſlužbje w Amerizy hromadže ſedžeschtaj. Europiſkemu běſhe wěz jara woſtudla. Indianſki pak bě tak jara hnuth, ſo jemu ſlyſh ſ wocžow běžachu. Hdyž ſ ſemſche domoj džeschtaj, Indianſki jedyn kroč po druhim praſeſhe: „Ach, tak kraſne! ach, tak kraſne!“ „O“, Europiſki wotmolwi, „ja tola nje-wěm, ſhoto tajku haru wo předowauju ežinisch; mi je wěz jara woſtudla byla.“ „O“, Indianſki wotmolwi, „to ja hižo wěru. Hlaj, hdyž by žadyn knjes prajil, ja chzu eži nowu ſuſnju daric̄, dha ſwoju roſtorhanu draſtu ſebi wobhladam a rjeſnu: proſchu, proſchu, ſ wjeſelom tež poſkicženu ſuſnju woſmu. Ty pak ſebi ſwoju draſtu wobhladasch a rjeſniesch: o, moja ſuſnja je hiſhcze dobra doſez, uaproſcheneje ſuſnje nochzu měcz. — Hlaj, ja ſym ſhudý, hubjený hréſchnik, a ſmijercž pſched wocžomaj widžu. Duž mój ſbóžnik pſchińdže a mi žiwenje poſkicži. Tehdy ja praju: měj džak, měj džak, a ſ woběmaj rukomaj ſa nim hrabam. Wy pak ſeže ſamžneje prawdy tajzy polni, a we ſwojich dobrých pocžinkach tak hordži, ſo měnicže, wy hižo ſami ſe ſwojej mozu do njeſbes pſchińdžecze a ſbóžnika njetrjebacze.“ Na tym leži, ſo ſo tak prawje ſwojeho wumoznenja njewjeſelimi a ſo temu ſenjeſej ſ zyleje wutroby njedžakujemy. W ſwojej wutrobie hiſhcze tak prawje nuž a hubjenſtwa hrécha njeſbm̄ pōſnali a ſacžuli. Prawje wjeſelicž ſo jeno tón móže, kotrýž je prawje ſrudny był. Teho dla naſ tón ſenje ſak husto do ſrudobý wjedže,

so by naš na puež praweho wježela pſchiwjedł. — To wóczko, kotrež wſchudźe wołolo jenož czeminiu nóż widzi, ſebi ſa ſerami žada, kotrež ſhadzaze ſlónzo pſchipowjedaju. Tón knies chył nam k prawej ſrudobje dopomhacž, k taikemu bolenju pſche naſche hubjenſtvo, ſo bychmij wulke ſbože wumyſlenja ſpoſnali a tak prawje Lătare ſwječili a ſo ſwoje ſbóžnoſcze wježeliſi. Hamjeń.

M. S.

Romski njewolniſ.

(Pofracžowanje.)

Arwin njeběſche požlednje ſłowa wotčaſnył. Khwatajzy běſeſche po Zölinſkej hórzę dele do Korwinoweho hrodu. Wón dónđe najprjedy do woſownje a wupyta ſwoju móſchinicžku, kotrež běſeſche na potajnym měſtnje ſtradžu ſkhował. Wón ju wuprōſdni a ſapocža ſwoje pjenjeſy licžicž. Woprawdze: 3000 ſesterzow mějeſche. Tyžaz dyrbjeſche ſebi potajkim hiſčeze pſchipozječiſ. Se ſwojim bohatſtviom w ruzy, džesche wón pſches dwór. Samyſleny wón njepytny, ſo běſeſche ſo tu wſcho dojpołnje pſchemeniſlo. Njeprjadrne ſtejachu tu woſy a noſydlá. Na durjach běchu wulke liſtna pſhibite, zuſi běhachu tam a ſem. Kazž hižo prajach, Arwin ſo teho wſcheho njedohſlada. Wón dónđe do přenjeho poſkhoda, hdžez mějachu njewolniſy ſwoju ſtu.

Sa jeniežku nóż ſo mnogo pſhemeni, praji ſo husto doſež. Schtož běchu ludžo hižo dawno wěſčežili, cžehož běſeſche ſo Korwin hižo dolho bojał, to běſeſche ſo ſkhadzazym ranjom ſtało. Hordy bohacž běſeſche — ſ khudym proſcherjom. Honjem wot ſwojich dowěrnikow běſeſche wón požčował a ſ nowa požčował, ſo wě na lichowniſku dań. Taſko had ſe ſwojim rubjeñtviom, tak ſakhadzachu Korwinowi dowěrnizy ſe ſwojim dolžnikom. Džení a bóle běchu ſo jemu bližili, a dženža ſ młodym ranjom běchu jeho ſadajili. Nano ſeńdzechu ſo hlowni dowěrnizy ſ dwěmaj radnymaj ſniesomaj a ſahglowachu wſcho. Wſcho wobſedzeñtvo ſo ſwérni ſapiža a hiſčeze dženža dyrbjeſche ſo roſpſchedawanje ſapocžecž. Korwin pak mójeſche ſo podacž, hdžez ſo jemu ſpodobaſche.

Do pſchedſale ſaſtupiwiſhi naděndze ju Arwin ſ ludom pſche-pjelnemu. Bjese wſcheho stracha chyſche wón ju pſchekročicž; tola ſ hrubym hloſom ſo jeho wopraſchachu: "Schto tu maſch?"

"Moje nahromadžene!"

"Kelko tu maſch?"

"3000 ſesterz; tych dla tyž ſo husto ſapocžicž dyrbjal."

"To runje doſzaha, ſo ſo jědž ſaplači!" ſarjeñtyn jedyn ſ ſwojemu ſužodej, pſchi tym ruku ſa pjenjeſami wupſchestréwſhi.

"Pjenjeſy ſu moje!" ſawola młodzenz, cžlowjeſkowe wotpoſhady ſpóſnawſhi.

"Twoje ničo niſeje, młodzenzo. Ty ſy njewolniſ. Schtož traſch maſch, to twojemu knjeſej ſluſcha!"

S nowa hrabasche ſo ruka ſa měſchkom. Tola Arwin jón frucze džeržeſche. Wón jón pſchimy ſ bojoſežu ſadwelowazeho. Wſchako ſwifowasche ſ nim ſbože a njebože maczerje! Hdžaz dowěrnik widžeſche, ſo je jeho próza podarmo nałožena, poſkiwym wón dwěmaj ſudniſkimaj ſlužobníkomaj a ſchepny jimaj někotre ſłowa do wucha. Hnydom doběſeſtaj k młodemu Kelleze a hrabnyschtaj jeho. Arwin nałožowasche ſo na proſchenje, ſpóſnawſhi, ſo je tu ſpječowanje podarmo.

"Romzy měſcheženjo, popſcheyeze mi moje pjenjeſy!" ſawola wón ſdychujo. "Moja macž dyrbí thostanje cžeknjennych njewolniſkow pſcheczeſpicž. S tymi pjenjeſami chzu ju wukupiež. Budžeze nadobni, wostajče mi je!"

Tu pak njeběſche ani ſmiilnoſeſe! ſ ſudniſkaj ſlužobníkaj ſchwitnjeſtaj jeho po krótkim ſpječowanju k ſemi a jedyn wuwint ſemu pjenježny měſch. S kſchiczeniom ſadwelowanja doběža Arwin won na dwór. S woběmaj pjaſczomaj bijesche ſo wón do hlowy, jako by ſo ſam chył poſhodacž ſa ſwoju njemž. Tehdy połoži ſo ežicha ruka na jeho ramienjo.

"Schto je ſ tobū, lubſchi ſywo?" wopraſcha ſo hlowy, Arwinej derje ſnath.

Arwin ſo wobrocži. Nafel ſtejefche pſched nim, ſ tym ſamym wuraſom nežnoth, kotrež běſeſche Arwina hižo husto roſwježelil.

"Moja macž, ach moja macž!" ſdychowasche wón ſ bohoſežu.

Potom ſyže ſo, pſhemóth wot ſwojich bohoſežow, na ławku. Nafel wosta pſched nim ſtejo a hladasche jemu jeho pruhowaj do

mjeſwoča. Wón njemžeſche ſebi wumyſlicž, cžeho dla je młodzenz tak roſhorjeny. Wſchako běſeſche wón wulke ſbože mél, ſo běſeſche ſwoju macž ſaſho wohlaſa! Hacž běſeſche wona thora? Po někotrych mjeſchinach běſeſche ſo Arwin tak daloko ſhrala, ſo mójeſche w pſchetorhniſených ſadach, ſe ſdychowanymi pſchetorhniſených, Nafelej wupowjedacž, ſchto běſeſche ſo dženža rano podało.

"Wbohi pſchecželo!" wotmolwi Nafel, „ja derje ſapschijam, tak je tebi wołolo wutroby. Tola ſměrij ſo; chzu tebi pomhač. Tež ja ſyム hromadžil, ja ſyム ſebi 4000 ſesterz nahromadžil, te dyrbjich doſtač. Pój ſo minu!"

Se ſpodžiwanjom ſkoči Arwin ſ ławki, ſwojimaj wuſchomaj njewerivſhi. Nafel chyſche jemu 4000 ſesterz, ſwoje zyłe bohatſtvo, daricž. Wón pruhowaj na Nafela poſhlaſa, jako chył w jeho wocžomaj cžitacž, hacž je to jeho fruta wěrnoſež, abo hacž jenož žortuje. Tola ſa ſortowanje njeběſche nětſole pſchihódna hodžina. To dyrbjeſche wěrnoſež byež. Druhe Nafelowe ſłowa jemu to wobfruciſi. Wón ſyñkym pſched Nafelom na koſena, wopſchimy jeho koſeni a ſdychowaſche džakne ſłowa, ſłowa najwutrobiſcheho džaka.

"Postań, bratſiko! Njeponkakti ſo pſched hręſchnym cžlowjekom, jako ja ſyム! Njeđakuj ſo mi! Sa minje nimaju tele pjenjeſy žaneje hódnoscze a wažnoth. Wſchako ſnajeſch, ſchto ja wo njewolniſkowej ſwobodze myſlu. Wſchako ſyム wſchě tute pjenjeſy jenož hromadžil, ſo bych ſ nimi dobroceſte ſkutki wukonjal. Nětſko ſyム prawu ſſladnoſež ſa to nadeſchol. Schtož ſeze wopokaſali jenemu ſ najznadniſich bratrow, to ſeze mi wopokaſali! Haj, tak praji knies, a tónle knies je mi telko dobrotoſ wopokaſal! O, ja ſo wjehelu, lubſchi bratſiko, ſo móžu ſwojemu ſbóžnikiej ſcherpatku ſarunacž!"

Arwin poſluchaſche, ſo wſchón džinwajo, ale ničo njeroſymjo.

"Nětſko pak pój", honjeſche Nafel; „mam tele pjenjeſy poſa jeneho ſwojich bratrow na Julijskih drohach, tam dyrbimoj ſebi po pjenjeſy dóněž."

Se ſpěſhym ſročeſtami woteńdzeſtaj wobaj ſ hroda, tón džení hiſčeze Korwinez ſluſchazeho. Sa poſ hodžinu běſtaj hacž tam doſchloj. Hdžez mějeſchtaj hicž. Bohu žel běſeſche tón cžlowjek, kotrehož Nafel ſwojego bratra rěkaſche, wuſchol. Wonaj dyrbjeſtaj na njeho cžakacž. Styſkiwje ſicžeze Arwin kóždu mjeñſchinu. Želi ſo by ſo cžaž mym! To ſebi pomyſliwſhi, mijetaſche jeho ſymiza. Styſkiwa hodžina ſo mym; ſkóńčnje wróči ſo dolho wocžkowanym domoj. Nafel wupowjeda jemu ſwoje pſchecze, a ſa někotre mjeñſchinu mějeſche Arwin ſwoje pjenjeſy. Nimalo běſeſche ſabyl ſo podžatowacž a „w božemje“ prajicž, tak ſhwasasche prjecž. Nimo Julijskih twarjenja duzy poſhlaſa horje na runu třechu. Pjecž ſroč ſadze ſula do možažueho kóſlika. To běſeſche 5. hodžina. Arwin ležeſche nimalo dale, a ja někotre mjeñſchinu ſtejefche pſched hrđowymi wrotami ſtonajo a ſdychowajo. Pſches wrota ſaſtupiwiſhi, wuſkyscha wón tak ſrudne žaloſeženje, ſo ſapocža wſchón tſchepjetacž.. Vějche to jemu ſnath hlowy. Wón ſhwasasche ſo njekomidžo pſches pſchedſtolpoſwju. Tu hrabny jeho někajta pjaſcž ſa kornar, ſo dyrbjeſche ſtejo wostacž.

"Ty ſy ſkomidžil!" rjekyn Morgan. Wón to běſeſche. Wón běſeſche młodzenza Arwina wocžkowaſ.

Tele naſtróžaze ſłowo wuſkyschawſhi, by Arwin bjes maleho na ſemju padnył; hiſčeze pak ſwobara ſo jeho ſylné cželo womor. Wón dobeža do dwora. Tu běchu ſo wſchitzu Metellini njewolniſy ſhromadžili, nichtón ſebi njeſwazi ani ſłowę ſka wóthje prajicž. Wo ſrjedž dwora ſtejefche kóſlik ſe ſehliwym wuſhlem a pódla njeho thostar. Ma pleczenyu wupſchestrjena ležeſche macž; ſ platom běſeſche jeſe mjeswočo ſaktyte. Arwin ſo pſchetkacž a ſawola Norwu i mjenom. Tehdy wupſchestrje wona ſwoju ruku a chyſche ſo požměkotacž. Ma njeho poſhlaſacž njemžeſche; jeje wocži běſtnej tak ſačeklej, ſo jej wotewrič njeſwazeſche. Arwin kłafny ſo k njej, Norwu pſchimy jeho ſa ruku a ſ jakocžiwy ſłowami, kaž daloko mójeſche ſo ſwojich žaloſtnych bohoſežow wobarcacž, wobfruciſi jemu ſwoju luboſež, a powiedajſche jemu wo njebo nanu a wo bratu. Styſkiwje poſluchaſche Arwin na kóžde ſłowę. Wón pytny, tak macž mjenje a mjenje rěčeſe ſamoh, a tak wona ſo ſo najwjetſhim napinanjom wſchitzich ſwojich možow prózowasche, ſo by poſtanyła. Škvnežnje połoži ſwoju ruku žohnowajo Arwinej na hlowu, hiſčeze jene požlednje ſdychnjenje — wona běſeſche wuſhyla na wěčnje!

Arwin ſdychny ſ hloſom — nětſko běſeſche wón ſyrotka.

„Twój na Menru je ju ſzepi wſał do mróczeloweſo hroda”, rjeſni Morgan ſhutnje.

Arwin sažlýšcha to jenož s pol muchom; jeho mloda dušcha běsche psche vjese wuczeřpicz měša. Womora pořky jeho šmilnje se šwojim plaſchežom. Wón rošum ſhubiwschi na ſemju padny.

(Pofraczowanie.)

Rasjda cjeré dje f njebiešam.

Hlóš: Žesuš moja nadžija.

Naſcha czer dze ſ njebjefam,
Genož hoſežo ſmij na ſemi,
Hacž my tam do Kanaan
S puſcžinu ſmij pſchiw jedženi,
Tudu je naſch puſtuſ kraj,
W njebju paſ naſch wótzny raj.

Duschā sběhn̄ ſo t̄ njebjegam,
Dokelž njebjefte masch bycze;
Schtož je ſenitſe, njem'že nam
K̄ njebjegam dacž prawe tycze,
Mygl Bóh ſam roſhwětla,
Hdzež ſaß' džesch, ſiwbj wufhod ma.

Bóh naž woła ſ njebjęſzam,
Hdyž ja w ſłowie ſłyſchu jeho,
Poſtaže to mějtno nam,
Hdżež je měr a hdżež ſmíj jeho;
Hdyž to ſłowo wobſhwowam,
Dha ja cžahnu ſ njebjęſzam.

Wěra f njebju poſaže,
Rajſi lóß mam jumu doſtacž,
Wutroba žno horje dže,
Hdžež chze wñſche hwěſdow woſtacž.
Tam jich ſwětlo ſahinje,
Tam je wiele jaſniſche.

Gsmijercz mje budze t' njebjekam
K prawej domijsnje dom wodziez,
Hdzez ja po wschej nush tam
Wyjkajo tam budu thodziez:
Jejuß dže mi do predfa,
Sa mnu duscha wjeſela.

¶ njebjężam, haj, f njebjężam!
Dyrbi moje heżlo woštacż,
Cęfnięż hręschny ni wjeżelan,
So tam mόżu sħożność doftacż:
Moja myśl dże f njebjężam,
Hacż kym jenu w njebju żam.

Ernst Hellaß

Bawol Flemming.

(1609—1640.)

Wožebje lubowaný khěrlusč je khěrlusč Pawoła Flemminga:
W wschěch ſtutſach a wschěm džěle dam Bohu radžicž zyſe!
W jeho žiwjenju je ſo to na ſpodźiwnie waſchnije wopofaſalo.
Grudžený dla hubjeństwa ſwojeho wótzneho kraja a evangeliſfeje
zýrfwje w 30 lětnej wójnje běſche ſo wón k poželſtwu pſchiſamknýl,
fotrež wójwoda Bjedrich Schleswig-Holſteinski k ſwojemu ſwafej,
ruſſemu zarej, wuhotowaſche. Prjedy hacž wón to ſtrachne pucžo-
wanje nastupi, pſchihotowa ſo ſniutſkownje ſa nje ſ tým, ſo
tón khěrlusč ſpěſni. A tajkeho pſchihotowanja běſche jemu trjeba,
pſchetož wot tuteho pucžowanja ſem tón khěrluscher w ſwojim
žiwjenju žaneho měra wjazy njenamaka. Pſchetož k jěſbje do
Ruſſeje ſo druhe poželſke pucžowanje do Persiskeje pſchiſamknýl.
A na tutymaj pucžowanjomaj mějesche wón najčežſche strachoth
pſchětracž: Wichor na naraúſchim morju, na Kaspíſkim morju ſo
lbdž roſlama, woni mějachu njeruprajne czežkoty pſchětracž, prjedy
hacž pſches Taurus do Gspahana pſchińdžechu a tam buchu nad-
padnjeni, ſo ſo Flemming ſ nuſu w armeniſkej zýrfwi wukhowa.
Na dompučžu mějesche ſo ſaſko na hórfu ſawicež a pſchiſlodženje

hněvacž. Tola wschitko ſdaché ſo dobré bycž, jaſo chzysche ſo
do wózneho kraja ſo wrózitwiſchi w Hamburgu jaſo lěkař ſazhdlicž.
Jaſo pak běſche tam lědy ſwoje džělo ſapocžal a chzysche ſo ſe
ſwojej dołholětnej niewjestu woženicz, duž jeho tſizyci lět stareho
nahla ſmijercž prjecž wſa. Kaf ſrudnuſchki dyrbjal ſo nam ſahí
konz žiwenja tuteho wođdarjeneho khěrluſcherja ſdacž, hdvž to
njeby ſi dobom dobré fſchesczijanske žiwenje bylo, hdvž wón njeby
žam ſe ſwojeho naſhonjenja prajicž mohł:

Ja ſtym ſo podal jemu
Živý a morivý ſe wſchemu,
Schtož na mi je dopuſteži;
Njeh Bóh tón Wótz ſo jara
Ssam ja wſchě wěžy ſtara,
Wón wě, hdv je čas najlepſchi.

Wijchelate ſ bliſſa a ſ dalofa.

— W sjawnej rošprawje provinzialneho towarzystwa sa ſnutſ-
fowne miſjoniftwo wot knjesa fararja Gäblera podatej a w Budyſſich
Nowinach wocžiſſhejanej, ſpomina ſo tež na naſche njedželske łopjeno
„Pomhaj Bóh”, jakſo jenicžfe w Sakſſej wufhadžaze, fotrež kaž „ſužod”
a „njedželske łopjeno” k natwarjenju ſluži. To budźe wěſcze
lubym čitarjam naſcheho łopjena, fotrychž licžba Bohu džakowano
lěto wot lěta pſchibywa, swježelaze, ſo naſche ſerbske łopjeno tež
druhdźe pſchipójnacze namaka.

— Sańdżenu njedżelu semrje w Budyschinje po dolšim czerpjenju knjeg wofrješny hejtman tajny radžiczel s Bojje, runje na swojim 63. narodnym dnju. 1. aprileje 1895 nastupi wón wažne saſtojnſtwo wofrjeſnego hejtmana w Budyschinje, a wón bu s tym tež wodžer konſistorialneje wiſchnoſcze we Lužicy. S wulfej ſwědomliwoſću je ſo wón ſtaral ja naſche zyrkwinſke naležnoſcze, faž běſche wón we wutrobje wěrjažy živý kſcheczijan. Duž wutrobnje žarujem⁹ pſchi rowje teho muža, kotrež bu nam po frótfim žohnowanym ſtukowanju tak khětſje wſath.

— Wulke ważne pscheměnjenje stanje bo mot 15. haprileje na nascich saffich želelnizach. Tak mjenowane dženiske billety, fotrež hacž do teho časa 3 dny placžach, mot pomjenowanego dnia 10 dnjow na saffich želelnizach placža. To budže wěscze wschitfim jara witana wěz, pschetož sa daliſche pucžowanje, hdżež dýrbjesche čłowjek psches poł dnia jecž, běchu 3 dny fuchi čas, so mohl bo ſažo w prawym časzu domoj wróćicž. Wěžo pak tež budže sczehwě tehole postajenja fhětre pomjeniſchenje w dochodach w želelnizh. S dobrym prawom pak je direkcyja želelnizh bo s tym na to prawe stejniscze ſtupiša, so ma želelniza ludžom blužicž a jim pucžowanje po móžnoſci polbžecž.

— Tule njedželu směja ſo prěnje lětusche ſerbske feniſchenje w naſhwilnej zýrkvi na Lipowej haſy w Draždžanach. Spovjednu wucžbu směje knjeg farař dr. Kencž ſ Wjeleczina a předowanje knjeg farař ryczer Žakub ſ Nježwacžidla. Předowanje buďže ſ dobom wopomnjeníſte předowanje na naſcheho njesapomnitého Žmiſcha, fotryž je dolhe lěta ſerbske feniſchenja w Draždžanach navjedował. Wodženje feniſchenja je ſo po jeho minjenju knjesej fararzej Žakubej w Nježwacžidle pschepodało.

— Safoński načíšť wo dofhodach pruſſich duchownych je w thchle dnjach na pruſſi ſejm dóſchoł. Nadžijomuſje ſo wot ſejma pſchiwoſmje, ſo pruſzny duchowni ſwoje doſho woczęſkowane a derje ſaſluzene ſarjadowanie ſwojich dofhodow doſtanu.

— Tak daleko móže fanatismus čłowjeka doivjeſć, poſasuje ſzczéhovazý podawf: Krajiný ſuđ w Moskwoje je po wjazhdniowſkim jednaniu młodeho bura Sava Šforu f ſimjerczi wotkudźil, dofeļ běſche ſ nabožinſkeho fanatizma žałostny njeſutk wukonjał. Źeho ſotra woženi ſo w dežembrje 1896 f katholſkim burom, hacž runjež to ſtwójba hinaſcheje wěry dla pſchidacž nochzysche; najhórſcho cžinjesche jejny bratr, a jaſo ſo wona wot žeńtwh wotraſhicž njechaſche, jej wón wospjet hrožesche, ſo ju ſkonzuje. 5. junija ſańdženeho lěta wón ſtwój žałostny wotpohlad do ſutka ſtaji. Wón ſtwojej ſotſi, fotraž ſtadło na paſtwu cžerjesche, do pucža ſo ſtupi, ju ſ nožom wjazh frócz do wutrobna a žiwota ſkó; ta wboha hn̄dom na žałostne ſranjenia mumrie.

— W ſadowſtwje naſhonjeni ludžo wěſcheža lětža dobre ſadowe lěto. Woni ſu na ſchtomach wobfedžbowali, ſo ſchtony na plodn derje czérja. To by wěſeže jara dobre bylo po ſańdženym ſhudym lěcze, hdžež bě jara mało ſadu, ſo dyrbjesche ſo ſad ſ hromadami ſ wufraja pſchiwožowac̄. Alle njechamy ſo tež do

čjaža wježelicz, dokelž žadowym schtomam wot čjaža křežecza hacž t žnjam wjele njepščeczelow hrošy, kotrež husto dobre nadžije na jene dobo ſanicža.

— Wulki strach je, so mjes ſjenocženymi amerikanski statami a Schpaniſkej wójna wudvri, dokelž Amerikanszhy ſběžkarjow na kupy řuba pſchecživo Schpaniſkim, tule kupu wobknježazym, ſtradžu podpjeraja, a dokelž ſažo Amerikanszhy Schpaniſtich winuja, so ſu woni wulku amerikansku lódz pſchi brjohu teje kupu roſtſelicž dali. Wobaj stataj ſo na wójnu hotuja, a kóždy džen může powjeſcz wo wudvrenie wójne dónicž. Bóh daj, so by ta hrožaza mróžalka hnadije nimo čahnyla!

Luboſcž a džak Jeſužei ſa jeho čerpvjenje.

Hlóž: Hdyž Jeſuž na křiž pſchibity.

Schtóž Jeſom Křryſta lubuje,
Tom' ſwoju duſchu podal je,
Tón ſ wutrobu tak praji:
Ja ſo eži, Božo, džakuju,
So ſyna ſa mnje ſtaji.

Tak ſle njej' niežo na ſwěče, ſsmjercž, muſa, ſtysk, pót, čerpvjenje, Haj tež to helske wucze, Wot wſcheho Bóh naž wumuze Pſches ſwojoh' ſyna rucze.

Tej heli běchmy woprawdži A wěcznej ſmijercži podacži, Kíž ſlavycž naž wſchech chyzſche; Bóh lepſchi ſrědk pak nałoži, ſsyn ſa naž t ſmijercži džesche.

Duž lubuj, křval joh' teho dla, Sso wotrožk ſejni naſche dla, To wopomín tola ſwérū! Wón da eži paradiſ a raj, Kaž ſchatharjej pſches wérū.

Dži ſ nim hacž t křižej do ſmijercže A njeměj w nuſy ſtrženje! Budž ſ nim tež poſrjebany, Dha budžesch tu a wěcznje tam Měcz horjestacze ſ hnady.

Čeſcž, křvalba, džak do wěcznoſeže Budž tej trojeńczej jednoče, Tak dolho hacž ſmy ſiwi, Pſches Jeſom Křryſta ſmijercž a frej Naž wot hréchow frej čini.

Ernst Šelaž.

91. psalm.

Jako Ruskej w lécze 1812 Franzowſojo hroſychu do kraja padnycž, běchu wſchitzu jara njeměrní, jenož wjeřch Gallizyn niz. Žeho pſchecželjo ſo džiwachu; bě wón ſnanou křežorovu pſcheradník? To běſche njemóžno; jeho ſwěrnoſež běſche wěſta. W tym wažnym wokominkenju myſlesche ſebi wjeřch, ſo je jeho pſchiblukhnoſež, křežora ſ tej ſkalu ſnateho ſčinicž, pſches kotrež wón w ſtrachocze měrný wosta; wón proſhesche wo roſrèžowanje; wone bu jemu dovolene. Wěžo, rěčesche ſo najprjedy wo bliženju njepſchežela; na to křežor na džiwnie ſadžerzenje teho wjeřcha poſkaſa, kotrež wſchitkum nadpadowaſche. Křežor ſo jeho wopraſcha, pſches čzo je tak čihi a měrný pſchi wſchech wulſich ſtrachotach; wjeřch malu bibliju ſe ſaka wuczeze a ju křežorej poda. Jako pak tón ruku wupſhestre, ſo by ju wſal, wona na ſemju padže a ſo pſchi 91. psalmje wocžini. „O ſo by Waſcha Majestoscz tónle wuczeſek pſtacž chyňla!“ praji wjeřch, jako běſche ſlowa teho psalma čital. Wonaj ſo dželischtaj. Džen powschitkowneho modlenja bu wukafanu a duchownyh, kotrež předowawſche, wja ſa teſt — 91. psalm. Křežor pſchecžlapnjeny ſo wjeřcha wopraſcha, hacž je wo tym podawku

powjeſdał, kotrež běſche ſo pſchi jeju roſrèžowanju měl; wón jemu wobkručzi, ſo nicžo wo nim powjeſdał njeje.

Krótki čjaž po tym, jako mějeſche křežor někotre ſwobodne wokomiki a ſebi po křežorjanſkim poſylnjenju žadaſche, wón ſ ſwojemu kaplanej póžla, ſo by jemu tón w jeho ſtanje ſ biblie čital. Wón pſchiindže a ſapocža — 91. psalm čitacž. „Směrom“, praji křežor, „ſchtó wam praji tole čitacž?“ „Bóh“, wotmolwi tón kaplan. „Schtó?“ ſawola Alexander. Kaplan dale powjeſdaſche: „Pſchecžlapnjeny, jako Waſcha Majestoscz ſe mui póžla, ja pſched Bohom na moje kolena padzech a jeho proſchach, ſo by mojej ſlabej hubje wucžil, ſchto dýrbju rěczeſč. Ta ſacžuch, ſo bu mi to wotdželenje ſwiatelio piſma, kotrež dženža čitacž ſapocžach, ſjawnje poſkaſane. Čežo dla je mije Waſcha Majestoscz pſchecžorhnyla, ja njewěm.“ To mózniye na křežora ſtukowaſche. Wón bu čiſce hinaſhi a wón ſo jara ſa roſſchérjenje ſwiatelio piſma prázowawſche. W ſwojim ſaku wón ſtajnje papjerku noſchesche; ničto pak njewiedžesche, ſchto na njej ſteji. Hdy by ſo wón druhu ſuſnju woblek, by wón tu papjerku ſ dobom do njeje tyknýl. Ludžo mějachu ſa wulžy wažne piſmo. Pſchi křežorowej ſmijercži ſo poſkaſa, ſo běſche to 91. psalm.

Kwaſzna draſta.

Bohaty a mózny wjeřch ſo junfróž naſtaji ſwój kraj a lud ſebi wobhladač. Wón wopusheži ſwój hród a czechnjeſche jako jednory muž mjes ſwojim ludom wokoło, ſwotréwaſche ſylsy njeſvožownych a pomhaſche hubjenym. Duž namaka w puſčinje młodženza, kiž běſche džiwi wot rubjeniſta ſiwi; ale na jeho woblicžu běſche ſola hřeže póſnačž, ſo běſche wón wot woſebneho naroda a derje ſdželam. Wutroba wjeřcha bě wſha hnuta a wón temu młodženzej rěczeſche, ſo by ſobu na jeho kralowſki hród čahnył, ſo chze jeho měcz kaž ſam ſwoje džecžo. Tón młodženz džesche ſobu a bydlefche w kralowſkim hrodze a křežesche w draſze kralowych džecži. Ale ta draſta, do kotrejež ſo namakacž njeſmøžesche, běſche pſrava wjeřhovſka draſta, to běſche woſebne a ſdobne waſchnje, ta doſtojnoscž, majestoscz, kotrež ſo jenož na pſchi-narodženej doſtojnoscži poſkaže. Kaf čežko bu temu młodženzej ſo do teho namakacž a pak husto žadaſche ſebi wróčzo do stareho džiwjeho ſiwi. Ale kralova miloſcz běſche nad nim a kaž husto by wón dobre waſchnje ſabyl a ſwojeho dobročezelovu luboſcž ſ njeđzakom placžil, — wón by jenož do teho wóčka poſněho wýžkoſeže a miloſče pohladacž trjebal, a jemu bu žel teho, ſchtož běſche ſaminoval, a wón ſebi pomýſli na tu luboſcž, kotrež běſche jeho ſe ſtaženja torhnyla, horze ſylsy rožkacža macžachu jeho woblicžo a pſchecžo hřubje ſaroseſe jemu do wutroby noweho Wózta čeſcze doſtojných wobras a pſchecžo ſwobodniſho ſo wón nute ſe ſiwi do rjaneho a ſdobneho waſchnja noweho ſiwi a wón bu domjazy w domje ſwojeho Wózta a jeho stare ſiwi a waſchnje běſche ſo w křažnoſeži noweho podnuriło! To je ta historija kóždeho wobhnadženeho džecža Božeho a jeho kwaſneje draſty.

Něſhoto ſ roſpominanju.

O njehladaj na bohatſtwo
A na twoju móz njetwar wſcho,
Sso Bohu jeno dowéř!

Dwoje póžera človiſke ſbože*: staroſeſe a njeměrna wutroba.

Sserbſki jubilejny krala Albertowu ſond.

Dotal nähromadžene: 1135 hr. 65 np. Dale ſu ſladowali:
ff. Sserb ſe Židowá (pſches ſotru) 1 hr.; kubler Schudač ſ Komorow a Rakečanſkeho 2 hr.; wucžer Bohunér Bróbi w Delnzej ſórzy 3 hr.; i Čzem jež: kubler Jan Mlynk 3 hr., Fryeža 20 np., Jan Kral 1 hr., Jan Mjeřiva a J. B. Hencž po 50 np.; Rakečanſke ſerbſke towarzſto „Lipa“ 5 hr.; kantor Gräſa w Kotezach 5 hr.; Jan ſenko w Herrnhucze 5 hr.; Hedwig Sommerez w Budyschinje 3 hr.; hřeſz Křwacžicžanſkeho ſerbſkeho towarzſta ſa pěknu hospodu 1 hr.; Hana Winſleroz ſ Nježwacžidla 50 np.; wychſki wucžer em. Krecžmar w Budyschinje 20 hr.; Wjela-Schekecžanſki w Budyschinje 10 hr.; ſem. wychſki wucžer K. A. Fiedler 20 hr.; farař Garbar w Kotezach 5 hr. — Hromadže 1221 hr. 35 np.

Mjena daricželov a jich darow ſo poſdžiſho woſebje wočiſcheža a ſo krajej pſchepodadža.

S najwutrobnichim džakom Sommer, poſkladník.

Porjedzenka: W 2. kwitowanju ſ Nježwacžidla ma rěkacž město Nowak: „Wanač.“